

Estats Units: els que diuen no

Arreu dels Estats Units hi ha un moviment en creixement que diu 'no' a la guerra contra l'Iraq. Col·lectius cristians, antiglobalitzadors, veterans de les lluites pacifistes dels anys seixanta, intel·lectuals d'esquerra i alguns artistes es van aplegant en un clam popular com no s'havia vist des de les protestes contra la guerra del Vietnam.

La nit del 13 al 14 d'octubre un centre de reclutament de l'exèrcit dels EUA a San José va ser atacat. Diverses persones incendiaren dos vehicles militars, van trencar els vidres de l'oficina i van usar la ironia i l'esprai per respondre al per què de l'acció: "Atac preventiu." Aquest acte de vandalisme no es pot extrapolar a la realitat del que es viu avui als EUA, ja que no ha passat enlloc més del país, però sí que és prou significatiu de l'ambient antiguerres de certs sectors dels EUA, ja que no passava res semblant en territori nord-americà des de la guerra del Vietnam. De fet, la KCBS, una emissora local de San José, assegura que l'FBI considera que hi podria haver més atemptats com aquest en el futur. Alguna cosa passa, doncs.

Des de les persones responsables d'aquesta destrossa fins als senadors demòcrates i algun republicà (com Scott Ritter, inspector de l'ONU a l'Iraq entre 1991 i 1998) que s'han negat a donar suport a la guerra, hi ha un ampli ventall de moviments, associacions i personatges públics que es comencen a fer sentir arreu dels EUA, tot i la poca cobertura mediàtica que tenen les seves idees. Per tenir com a motiu principal el rebuig a la guerra i per la gent que han congregat darrerament, s'ha fet la comparació amb les mobilitzacions contra la guerra del Vietnam; tot i que no tots els implicats hi estan d'acord, com Robert Jensen, periodista i professor a la Universitat de Texas, on ha coordinat les protestes contra la guerra. Jensen considera que

la situació actual "és molt diferent", ja que l'oposició a la guerra del Vietnam "es va construir amb el temps, i l'ús de nombrosos soldats dels EUA hi va influir molt". Tanmateix, Jensen veu com "un bon senyal que en aquesta ocasió s'expressi tanta oposició abans que comenci la guerra" i no durant aquesta com va passar contra el Vietnam.

Estrelles de cine. Les protestes van començar molt tímidament just després de l'11 de setembre i amb la guerra contra l'Afganistan de l'any passat. Els EUA van desbaratar el poder talibà, però no va trobar Bin Laden, i amb el pas del temps la diana de l'odi va ser reemplaçada per Saddam Hussein, sense que l'opinió pública compregués ben bé per què, cosa que ha afavorit els que no veuen clar això d'entrar en guerra amb Saddam. El dissabte 26 d'octubre va ser la data per dur tot aquest descontentament nord-americà als carrers, amb grans manifestacions a ciutats com Washington, San Francisco, Chicago, Austin, Saint Paul o Seattle. La manifestació més gran es va fer a Washington, on es va envoltar la Casa Blanca (més de dos quilòmetres) i on, segons el diari *The Washington Post*, es van concentrar unes 100.000 persones. En la mateixa notícia es deia que tant els organitzadors com la policia coincidien a dir que era la manifestació més nombrosa des de la guerra del Vietnam. També *Los Angeles Times* refermava aquesta xifra, així com *The New York Times*. Aquest darrer diari en un primer moment va dir que només

A l'esquerra, la manifestació del passat 26 d'octubre a Washington, en què diversos manifestants van fer el signe de la pau prop de la Casa Blanca. A la dreta, un presoner vietnamita és torturat mentre l'interroguen les forces nord-americanes, l'any 1967.

eren "milers de manifestants", però després de rebre diverses queixes va rectificar públicament i va ampliar la informació sobre les diverses protestes que s'havien fet aquest dia arreu del país.

Entre els diversos oradors que van parlar davant els manifestants al Memorial dels Veterans del Vietnam, a Washington, hi va haver el mossèn Jesse Jackson, veterà lluitador dels drets civils, l'actriu Susan Sarandon, la rockera Patti Smith o l'exfiscal general de l'estat, Ramsey Clark. Tots van criticar l'actitud del Govern de Bush, van vincular la guerra als interessos petrolers que té el president dels EUA a l'Iraq, i van demanar que es destinessin les despeses militars a programes socials. Jackson va dir que no era contrari a la guerra perquè "sí que hi ha algunes guerres que cal fer: la guerra civil, per preservar la Unió i eliminar l'esclavatge; la Segona Guerra Mundial, per derrotar el feixisme, i fins i tot la guerra del Golf, per treure l'Iraq de Kuwait, però avui els nostres aliats ens diuen que no hi ha aquesta amenaça". En el seu torn Sarandon es va mostrar partidària de resistir el fonamentalisme "de tot tipus, tant el que hi ha a Al-Qaida com dins

del nostre Govern". Una altra persona vinculada al cinema i a Vietnam parlava el mateix dia, però a la manifestació de San Francisco. Ron Kovic, l'exsoldat que interpretà Tom Cruise a la pel·lícula *Nascut el 4 de juliol*, va tornar a pujar a l'estrada per dir que "aquest és un dels moments més importants de la història d'Amèrica".

Entre el públic d'aquestes mobilitzacions hi havia gent de totes les edats i impulsos: antiglobalitzadors, ecologistes, palestins, defensors dels drets humans i representants dels diversos colors del roig de l'esquerra, des dels que se senten més propers als liberals demòcrates fins als comunistes-maoistes més durs, així com els anarquistes. Tots tenien present el recent vot afirmatiu del Senat i la Cambra de Representants perquè Bush pugui emprendre una guerra contra l'Iraq sense necessitat de tenir la benedicció de l'ONU. Però també eren presents en l'ambient les enquestes de principi d'octubre fetes per *The New York Times* i la CBS, en què la meitat dels enquestats estaven inquiets per la possibilitat que esclatés la guerra.

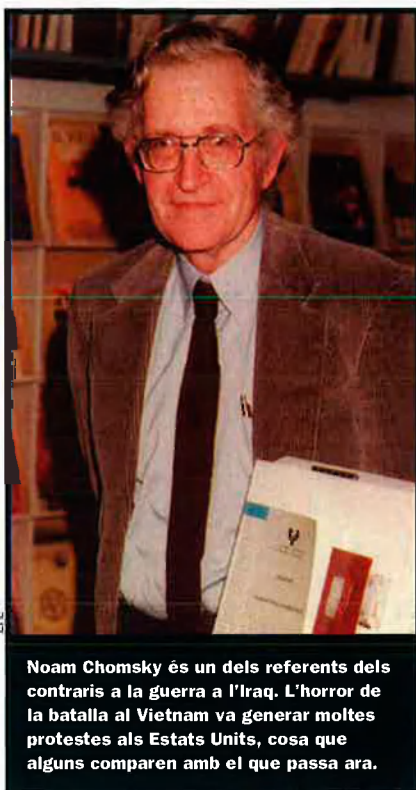
Bona part de tots aquests manifestants nord-americans tenen com a referents

diversos intel·lectuals d'esquerra i periodistes molt rigorosos amb la seva feina, com Noam Chomsky, Michael Albert, Edward Said, Robert Fisk, John Pilger o Naomi Klein, que expressen les seves opinions en mitjans com les revistes *Z Magazine*, *The Nation*, *The New Yorker*, *Progressive*, i la pàgina web zmag.org. L'impacte dels seus escrits s'ha fet sentir a les universitats, de Harvard a Yale, passant per Boston, Nova York o Berkeley, on es torna a viure un ambient de rebuig a la política bel·licista com no s'havia viscut des de feia molt temps. Segons el professor d'història Maurice Isserman, del Hamilton College de Nova York i expert en les mobilitzacions contra la guerra del Vietnam, l'actitud actual dels estudiants "és sens dubte del mateix tipus que la del 1964". A les aules es parla sovint de la possibilitat de ser reclutats i de com sortir-se'n. De fet, un sondeig de la Luntz Research, citat pel diari *The Christian Science Monitor*, diu que un 37% dels estudiants tenen intenció d'aconseguir l'exempció si són cridats a files per la guerra, i que un 19% diu que no serviria a l'exèrcit si no és que els EUA són atacats en el seu territori.

Però les mobilitzacions no es concentren als campus i prou, diu Jensen, i afegeix que "en molts llocs dels EUA el moviment antiguerres és més fort a fora que dins de les universitats". Segons Jensen, "les manifestacions demostren que el moviment antiguerres creix, alhora que l'oposició s'escampa per la majoria de la societat. Al Congrés, 133 membres de la cambra de representants i 23 senadors van votar contra la resolució de la guerra, cosa que és un bon començament", i conclou: "Continuarem fent-nos escoltar i esperem que això, amb l'oposició internacional a l'enfrontament, frenarà la màquina de guerra de Bush."

Un dels altres centres des d'on s'ha generat la protesta contra la guerra són algunes esglésies cristianes. Als EUA n'hi ha de tot tipus, i les més conegudes són les que es caracteritzen pel seu ultraconservadorisme, però també hi ha un sector significatiu amb posicions més esquerranes i que és on s'ha forjat part d'aquest moviment pacifista. Fa uns dies el secretari general del Consell Nacional de les Esglésies, l'excongressista demòcrata per Pennsilvània Bob Edgar, deia a la BBC que es mantenia optimista en la possibilitat d'aturar la guerra: "No crec que pel sol fet que la Cambra de Representants i el Senat hagin votat [el sí a Bush per atacar l'Iraq], això vulgui dir que la porta de l'estable s'hagi obert i que hi haurà guerra."

Però qui hi ha realment? Tots els ciutadans dels EUA que s'han sentit impel·lits a protestar contra la política exterior de Bush han anat a parar a les manifestacions com la del dia 26, malgrat que sovint són organitzades per grups amb ideologies molt radicals, que en el no a la guerra han trobat un espai ampli de trobada que no tindrien si despleguessin tota la seva ideologia. Per exemple, Answer, els que van organitzar la manifestació de Washington, és un col·lectiu amb un acrònim que respon a les sigles Act Now to Stop War & End Racism ("Actua ara per aturar la guerra i eliminar el racisme"). Dins d'aquest grup, el col·lectiu més important és International Action Cen-

Noam Chomsky és un dels referents dels contraris a la guerra a l'Iraq. L'horror de la batalla al Vietnam va generar moltes protestes als Estats Units, cosa que alguns comparen amb el que passa ara.

ter (IAC) –dirigit per Ramsey Clark–, creat des del Partit dels Treballadors del Món (WWP). Aquesta formació és de les poques que encara lloa el règim dictatorial de Corea del Nord, així com l'IAC mostra la seva solidaritat electrònica amb Slobodan Milosevic, i en parlar d'Afganistan no esmenta les malifetes dels soviètics en aquest país. Tampoc a les webs de l'IAC hi ha referències negatives de Saddam Hussein ni de les seves atrocitats amb els kurds i els xiïtes. La lògica que sembla que segueixen és: "l'enemic del meu enemic és el meu amic."

Altres col·lectius que han organitzat protestes contra la política de Bush són més moderades que l'IAC, com per exemple Nion, l'acrònim de Not in Our Names ("No en els nostres noms"), que va organitzar diversos concerts populars per protestar contra la guerra el passat 6 d'octubre. Aquesta organització té entre els seus components més actius el Partit Revolucionari Comunista (RCP), de tendència marxista-leninista-maoista, com deixen ben clar en la seva web, on també donen suport a Sendero Luminoso i proclamen que tot, incloent-hi els drets de les mino-

ries, s'ha de sotmetre als dissenys de la majoria. Val a dir, però, que l'RCP no és ni de bon tros tan present a Nion com l'IAC ho és a Answer. Què cal fer doncs si hom està contra la guerra però també contra els postulats d'aquests grups més radicals que estan dins l'organització de les grans manifestacions? L'escriptor i activista Michael Albert respon des de la distància ideològica amb aquests grups però amb la complicitat d'estar també contra la guerra: mentre les mobilitzacions d'Answer i Nion siguin les úniques, caldrà anarhi. Com recorda Albert i es va poder veure a Washington, els oradors d'aquestes manifestacions són diversos, i, en tot cas, els portaveus de l'IAC no són tan ofensius pel que diuen sinó pel que callen. És a dir, que ningú va fer l'elogi de Saddam Hussein en la darrera mobilització a la capital dels EUA. De fet, també els organitzadors últims de les mobilitzacions per protestar contra la guerra del Vietnam tenien la pròpia ideologia en molts altres aspectes i no només en la guerra, però el missatge que sortia de la mobilització popular era bàsicament la negativa al conflicte.

Amb actituds d'aquest tipus, de recerca de confluències mínimes, és com s'ha anat forjant un moviment que va creixent. També s'ha de dir que l'esquerra ha tingut sonades defeccions cap a posicions intervencionistes, com ara el crític implacable de Kissinger, Christopher Hitchens, però en general ha anat ampliant i aglutinant voluntats fins més enllà de la militància progressista estricta. Bona mostra d'això és una icona del pas de segle com Bruce Springsteen, que en tots els concerts de la seva gira ha tingut paraules contra la guerra contra l'Iraq. En concret, a Barcelona, Springsteen va dir que "hi ha un sentiment molt fort entre la gent que la guerra amb l'Iraq és una guerra discutible; [...] és important esgotar les vies diplomàtiques abans de posar vides en perill, però això és només l'opinió d'un músic". Però és el boss, i al capdavant, respon a un sentiment que no és tan minoritari com podria semblar.

Oriol Cortacans